

Landsbygds- och infrastruktur-
departementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:

hans.nilsagard@regeringskansliet.se

Remissyttrande över delbetänkandet *Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk (SOU 2024:91)*

Ert dnr LI2024/02430

Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen, har granskat delbetänkandet utifrån de intressen som domstolen har anledning att bevaka. Domstolen kommer i kontakt med skogsbruksfrågor huvudsakligen i mål som rör åtgärder i naturmiljön i förhållande till balkens bestämmelser om områdesskydd och artskydd samt vid prövning av vissa ersättningsfrågor enligt 31 kap. miljöbalken. Med dessa utgångspunkter har tingsrätten nedanstående synpunkter.

Det ska vara tydligt när anmälan för samråd krävs (5.3.1)

Utredningen har föreslagit att kopplingen mellan underrättelse enligt 14 § skogsvårdslagen och anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken tas bort. Bedömningen av om en anmälan för samråd behövs eller ej, ska därmed falla på markägaren.

Mot bakgrund av att möjligheterna att åstadkomma en uttömmande lista är tveksamma (se nedan) och svårigheterna att bedöma huruvida artskyddet aktualiseras eller inte, bedömer tingsrätten att förslaget skapar osäkerhet snarare än att medföra ökad tydlighet. Förslaget bör därför inte leda till lagstiftning.

En uttömmande lista för samråd (avsnitt 5.3.7)

En central del i utredningens förslag är en uttömmande lista över förutsättningar som avgör när en skogsbruksåtgärd kräver samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Det ska därvid ankomma på Skogsstyrelsen att i föreskrifter definiera dessa förutsättningar samt peka ut och avgränsa de områden som inom skogsbruket behöver samrådas (samrådsområden). Tingsrätten konstaterar att den föreslagna ordningen – för att Sverige ska kunna leva upp till unionsrättsliga och internationella åtaganden och regelverk – kräver ett gediget och ständigt aktuellt inventeringsunderlag med rätt detaljeringsnivå. Att ta fram ett så omfattande underlag av tillräcklig kvalitet fordrar såväl tid som ansemliga resurser. Tingsrättens erfarenhet är att Skogsstyrelsen redan idag saknar tillräckliga resurser för att ta fram underlag i den omfattning som krävs för utredningen i vissa ärenden.

I den föreslagna 7 d § förordningen (1998:904) om anmälan för samråd anges i vilka situationer en åtgärd som omfattas av skogsvårdslagen (1979:429) behöver anmälas för samråd. Enligt vad som följer av andra och tredje styckena är vissa åtgärder undantagna samrådsplikten om åtgärden utförs på något annat sätt än enligt ”vedertagen metod” respektive utförs med ”tillräcklig hänsyn”. Tingsrätten anser att de båda uttrycken är vaga och därmed lämnar ett alltför stort utrymme för bedömning. Detta skapar en osäkerhet för markägaren i fråga om en viss åtgärd är samrådspliktig samt en otydlighet vad gäller räckvidden hos Skogsstyrelsens tillsynsansvar.

Beträffande Skogsstyrelsens tillsynsansvar bör detta, enligt tingsrätten, även omfatta skogsbruksåtgärder som kan påverka vattenmiljön. Den föreslagna 7 d § bör därför föreskriva samrådsplikt när en åtgärd riskerar att försämra vattenmiljön på ett otillåtet sätt (jfr 5 kap. 4 § miljöbalken).

Vid genomgång av författningsförslagen i skogsvårdsförordningen (1993:1096) noterar tingsrätten att det för 15 a § inte föreslagits någon följdändring med hänvisning till 12 kap. 6 a § miljöbalken.

Tillgång till information (5.3.11)

I 20 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL) regleras sekretess för uppgift om skyddade djur- eller växtarter. Utredningen har föreslagit ett andra stycke i aktuell paragraf med en sekretessbrytande bestämmelse till förmån för berörd fastighetsägare. I OSL har sekretessbrytande bestämmelser, som tillkommit för att hantera situationer där det ansetts att sekretessen bör stå tillbaka i förhållande till ett annat intresse, samlats i ett eget kapitel – 10 kap. För att inte i onödan avvika från OSL:s systematik bör därför den nu föreslagna bestämmelsen placeras under 10 kap. snarare än i 20 kap. 1 §. Tingsrätten anser vidare inte att det är lämpligt att uppgifter som omfattas av sekretess enligt 20 kap. 1 § lämnas förbehållslöst till en fastighetsägare. En bestämmelse som inskränker mottagarens rätt att utnyttja uppgifterna för andra ändamål än att uppfylla sitt kunskapskrav enligt miljöbalken bör därför övervägas.

Förtydligande i 29 kap. 4 § miljöbalken (5.3.12)

I straffstadgandet om otillåten miljöverksamhet i 29 kap. 4 § miljöbalken föreslås en ny bestämmelse om ansvarsfrihet för det fall man följt föreskrifter som meddelats med stöd av det föreslagna bemyndigandet i 12 kap. 6 a § samma balk. Bestämmelsen har tagits in i 4 § första stycket 1 g). Därutöver föreslås i 4 § ett nytt fjärde stycke med, enligt vad tingsrätten kan bedöma, motsvarande innebörd. Tingsrätten ställer sig frågande till behovet av detta.

Skogsstyrelsens skyldighet att agera enligt skogsvårdslagen (9.3)

Utredningen har kommit till slutsatsen att Skogsstyrelsens passivitet och ställningstagande att inte agera på en underrättelse inom skogsvårdslagens område inte innebär den sortens underlåtenhet som avses i Århuskonventionen och som kan medföra en rätt till överprövning. Mot bakgrund av att Mark- och miljööverdomstolen dragit en annan slutsats i fråga om s.k. nollbeslut enligt miljöbalken (MÖD 2020:45 samt beslut den 9 maj 2025 i mål nr ÖM 16054-24) anser tingsrätten att frågan fordrat en mer djupgående utredning än vad som redovisats i betänkandet (s. 259–260).

Preciserad skälighetsbedömning (10.3)

Enligt förslaget ska 2 kap. miljöbalken med de allmänna hänsynsreglerna kompletteras med en ny paragraf, 7 a §, som i fråga om skogsbruksåtgärder preciserar den rimlighetsbedömning som ska göras enligt 7 § samma kapitel. Tingsrätten konstaterar att syftet med införandet av allmänna hänsynsregler var att tillskapa gemensamma bestämmelser för ett antal sinsemellan relativt olikartade företeelser (prop. 1997/98:45 del 1 s. 204). Införandet av en särregel för just skogsbruksåtgärder bland de allmänna hänsynsreglerna skulle innebära en klar avvikelse från systematiken i 2 kap. samt också gå stick i stäv med det nyss beskrivna syftet.

Skogsstyrelsen blir tillsynsmyndighet för artskyddsfrågor i skogen (12.2.1)

Utredningen föreslår att Skogsstyrelsen, i stället för länsstyrelserna, ska bli ansvarig tillsynsmyndighet för artskydd när det gäller skogsbruksåtgärder som omfattas av skogsvårdslagen. Tingsrätten tillstyrker förslaget.

Domstolsprocesser (13)

Beslut enligt skogsvårdslagen överklagas enligt gällande reglering till förvaltningsdomstol. Utredningen har föreslagit att sådana beslut i framtiden ska överklagas till mark- och miljödomstol. Beslut som gäller viss skogsbruksåtgärd ska därvid prövas av den mark- och miljödomstol inom vars domsområde åtgärden utförts eller avses utföras. Tingsrätten tillstyrker förslaget om ändrad överprövningsordning.

Utöver överklagade mål enligt skogsvårdslagen handlägger förvaltningsdomstolarna idag också mål om utdömande av vite som grundas på föreläggande eller förbud enligt 35 § skogsvårdslagen. Vad gäller vitesmålen har utredningen inte lämnat något förslag på ändrad prövningsordning. Tingsrätten förutsätter dock att även denna måltyp är tänkt att flyttas över till mark- och miljödomstolarna.

Utredningen har föreslagit att mark- och miljödomstolarna ska förstärkas med skoglig kompetens som en följd av att domstolarna tillförs nya måltyper. Förslaget manifesteras genom en ändring i 2 kap. 2 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar (LOM) om tekniska råd med skoglig kompetens samt särskilda ledamöter med erfarenhet från Skogsstyrelsens verksamhetsområde. Tingsrätten avstyrker förslaget. Under åren 2022–2024 kom det in 105 mål enligt skogsvårdslagen (måltyp 2018) till förvaltningsrätterna. Under samma period inkom sammanlagt 22 094 mål till de fem mark- och miljödomstolarna. Sådållvida det inte inträffar något som medför en dramatisk ökning av antalet skogsvårdslagsmål kommer måltypen utgöra en i princip försumbar andel av det totala målinflödet till mark- och miljödomstolarna. Mot den bakgrunden och då domstolarna redan är försedda med en mycket bred kompetens inom det naturvetenskapliga området – innefattande också skogsvetenskaper – kan det inte anses behövt att förstärka med skoglig kompetens. Vad gäller särskilda ledamöter omfattar erfarenhetskravet i 2 kap. 2 § andra stycket LOM arell verksamhet. I sådan verksamhet inryms skogsbruk. Enligt tingsrätten saknas därför behov av att uppställa ett särskilt krav på erfarenhet från Skogsstyrelsens verksamhetsområde. Avslutningsvis kan tilläggas att det redan idag finns ett antal utnämnda särskilda ledamöter med skoglig kompetens.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Niclas Johannisson efter föredragning av administrativa juristen Olof Petersson. I handläggningen har även rådmannen Titti Heina och tekniska rådet Joen Morales deltagit.

Digitalt signerad av lagmannen Niclas Johannisson.